

Vergaderjaar 1984–1985

19 129

Vereenvoudiging van verzending van stukken in het burgerlijk procesrecht

Nr. 4

BIJLAGE BIJ DE MEMORIE VAN TOELICHTING¹

ONTWERP

Hernieuwde vaststelling van het Besluit oproepingen en mededelingen verzoekschriftprocedure

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op voordracht van Onze Minister van Justitie van
Stafafdeling Wetgeving Privaatrecht, no.;
Gelet op artikel 429r van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en artikel 414, eerste lid, van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek;
De Raad van State gehoord (advies van, no.);
Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Minister van, no.;
Hebben goedgevonden en verstaan:

ARTIKEL I

Het Besluit oproepingen en mededelingen verzoekschriftprocedure van 24 oktober 1969, Stb. 470, wordt opnieuw vastgesteld als volgt:

Artikel 1

In zaken waarop de Twaalfde Titel van het Eerste Boek van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering van toepassing is, geschieden oproepingen, mededelingen en zendingen op de wijze als in dit Besluit bepaald, voorzover in de wet niet anders wordt voorgeschreven.

Artikel 2

Oproepingen, mededelingen en zendingen, bestemd voor verzoekers en appellanten of voor in de betreffende instantie verschenen belanghebbenden, geschieden door de griffier bij gewone brief.

¹ De concepten waren oorspronkelijk ter inzage gelegd.

Artikel 3

Oproepingen, mededelingen en zendingen, bestemd voor in de betreffende instantie niet verschenen belanghebbenden, geschieden door de griffier bij aangetekende brief, tenzij de rechter anders bepaalt.

Artikel 4

Oproepingen, mededelingen en zendingen, bestemd voor een rechterlijke autoriteit, het openbaar ministerie of de raad voor de kinderbescherming, geschieden door de griffier bij gewone brief.

Artikel 5

Oproepingen, mededelingen en zendingen die bij brief geschieden, vermelden de dag van de verzending.

Artikel 6

Ontvangt de griffier een bij aangetekende brief verzonden stuk terug, omdat de geadresseerde heeft geweigerd het in ontvangst te nemen, dan wel heeft nagelaten dit binnen de termijn door de dienst der postkerken gesteld ten postkantore in ontvangst te nemen, dan verzendt de griffier het stuk alsnog onverwijld bij gewone brief.

Artikel 7

1. Oproepingen vermelden de plaats, de dag en het uur van de behandeling van het verzoek ter terechtzitting. Zij worden zo spoedig mogelijk en ten minste zeven dagen voor die dag verzonden, tenzij de rechter anders bepaalt.

2. De oproepingen, behalve die van de verzoeker of de appellant, gaan vergezeld van een afschrift van het verzoekschrift, tenzij een oproeping op andere wijze dan bij brief of exploit geschiedt of de rechter anders bepaalt; in deze gevallen bevat de oproeping een korte omschrijving van het verzoek.

Artikel 8

1. Tenzij de rechter anders bepaalt, geschiedt de oproeping van een getuige die op verzoek van een partij zal worden gehoord, door die partij, en die van andere getuigen door de griffier. De oproeping wordt ten minste zeven dagen voor het verhoor verzonden bij aangetekende brief.

2. Indien een ten verhoore opgeroepen getuige niet verschijnt, kan de rechter desverlangd of ambtshalve een dag bepalen waartegen de getuige met inachtneming van een termijn van ten minste zeven dagen voor het verhoor zal worden gedagvaard.

3. De rechter kan bevelen dat een bij dagvaarding opgeroepen doch niet verschenen getuige door de openbare macht voor hem wordt gebracht om aan zijn verplichting te voldoen.

Artikel 9

De oproeping van een getuige vermeldt de plaats, de dag en het uur van het verhoor en maakt melding van de feiten waaromtrent bewijs moet worden geleverd, alsmede van de gevolgen, verbonden aan het niet verschijnen.

Artikel 10

De artikelen 9 en 10 zijn mede van toepassing op de oproeping van deskundigen.

Artikel 11

Indien de behandeling van een zaak wordt aangehouden, blijft een hernieuwde oproeping van diegenen, aan wie de dag en het uur reeds mondeling ter terechtzitting zijn medegedeeld, achterwege.

Artikel 12

Dit Besluit kan worden aangehaald als: Besluit oproepingen, mededelingen en zendingen verzoekschriftprocedure.

ARTIKEL II

Dit Besluit treedt in werking tegelijk met de Wet van houdende vereenvoudiging van verzending van stukken in het burgerlijk procesrecht, Stb.
.....

Lasten en bevelen, dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat daarvan afschrift zal worden gezonden aan de Raad van State.

Gegeven

De Minister van Justitie,
.....

Algemeen

Ten aanzien van de motieven voor en de achtergronden van een hernieuwde vaststelling van het Besluit oproepingen en mededelingen verzoekschriftprocedure van 24 oktober 1969, Stb. 470 (hierna: het Besluit) moge allereerst worden verwezen naar de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel houdende vereenvoudiging van verzending van stukken in het burgerlijk procesrecht, kamerstukken, met welk wetsvoorstel deze hernieuwde vaststelling ten nauwste samenhangt, in verband waarmee ook gelijktijdige inwerkingtreding noodzakelijk is. Zoals aldaar uitvoeriger is uiteengezet dient deze hernieuwde vaststelling tweërlei doeleinden:

1. in de eerste plaats is er aanleiding, de in dit Besluit geregelde wijze van verzending van oproepingen en mededelingen in een aantal opzichten te vereenvoudigen, waarmee een bijdrage wordt geleverd aan een beperking van de uit deze verzending voor de overheid voortvloeiende kosten en van de werkbelasting die hieruit voor het griffiepersoneel voortvloeit;

2. bovendien wordt van de gelegenheid gebruik gemaakt om, voorzover het zaken betreft waarop de algemene regeling van de verzoekschriftprocedure, vervat in de artikelen 429a e.v. Rv., van toepassing is, de wijze van verzending te herleiden tot een beperkt aantal voor de praktijk gemakkelijk te hanteren hoofdregels waardoor het mogelijk wordt de uiteenlopende verzendingsbepalingen in de formele wet te schrappen en deze op overzichtelijke wijze in het opnieuw vast te stellen besluit onder te brengen. Hiermee beoog ik in deze zaken de hanteerbaarheid van de verzendingsvoorschriften te bevorderen.

Ook ten aanzien van de uitgangspunten die bij deze nieuwe regeling zijn gehanteerd, moge worden verwezen naar de bovengenoemde memorie van toelichting. Voorzover nodig zal daarop hieronder nader worden ingegaan.

Van het oude besluit zijn enkele bepalingen nagenoeg onverkort gehandhaafd; sommige zijn samengevoegd met andere bepalingen; weer andere tenslotte zijn verdwenen. Verdwenen zijn met name enige deels verouderde, deels onnodig specifieke bepalingen.

In de thans gekozen opzet worden drie grondregels gegeven:

1. personen die in de procedure verschenen zijn ontvangen de voor hen bestemde stukken steeds bij gewone brief (artikel 2);

2. personen die niet in de procedure verschenen zijn ontvangen de stukken bij aangetekende brief; tenzij

3. de rechter een andere wijze van oproeping c.q. verzending bepaalt (eveneens artikel 3).

In deze opzet bestaat aan gedetailleerde voorschriften als die van de artikelen 9-11 en 15-20 van het oude besluit geen behoefte. Te specifieke bepalingen kunnen, ook in verband met mogelijke nieuwe communicatiemethoden, een belemmering vormen voor de meest doelmatige werkwijze. Het komt mij voor dat het de voorkeur verdient, in de meer problematische gevallen aan de rechter een grote mate van vrijheid te laten, naar bevind van zaken te handelen. Die problematische gevallen hoeven in het besluit niet te worden gespecificeerd, maar gedacht kan bijvoorbeeld worden aan een onbekende woonplaats of aan gevallen waarin gerede twijfel bestaat of het door een verzoeker opgegeven adres wel juist is.

Op enkele verdwenen bepalingen ga ik nog in het bijzonder in.

Artikel 3 oud stemt nagenoeg overeen met het reeds bestaande artikel 429h, tweede en derde lid, Rv. en is dus overbodig. Dat de oproeping bij gewone brief geschiedt, vloeit voort uit het nieuwe artikel 2.

De wijze van oproeping, bedoeld in artikel 4 oud, vloeit voort uit de artikelen 2 en 3 nieuw.

De schrapping van artikel 9 oud vloeit voort uit het vervallen van het bericht van ontvangst bij de Wet van 25 januari 1984, Stb. 19, alsmede uit het feit dat de wijze van verzending ook ten aanzien van personen die een woon- of verblijfplaats buiten Nederland hebben, beheerst kan worden door de artikelen 2 en 3 nieuw.

Met betrekking tot artikel 10 oud wijs ik erop dat de aanduidingen «kennisgeving ontvang» en «P.C.» niet meer bestaan. Overigens kan de rechter in de bovenbedoelde, meer problematische gevallen ook ingevolge het nieuwe artikel 3 desgewenst een telegram laten verzenden. Het nieuwe artikel 3 maakt ook artikel 11 oud overbodig, omdat, zoals gesteld, steeds daar waar in beginsel aangetekende verzending is voorgeschreven, de rechter ook een andere wijze van verzending kan bevelen.

Met betrekking tot de schrapping van artikel 12 oud verwijs ik naar artikel I, onderdeel H van de memorie van toelichting bij het ontwerp van wet houdende vereenvoudiging van verzending van stukken in het burgerlijk procesrecht.

Het wil mij voorkomen dat de zwaar aangezette en gedetailleerde regeling van de oproeping enz. in zaken van curatele (artikelen 15–17 oud) in menig opzicht verouderd is. Er is naar mijn mening geen goede grond, hier meer vormvereisten te stellen dan bijvoorbeeld bij zaken van onderbewindstelling ter bescherming van meerderjarigen. Het nieuwe artikel 3 biedt ook hier voldoende waarborgen. Ingevolge dat artikel kan desgewenst door de rechter ook bijvoorbeeld een oproeping bij deurwaardersexploit worden bevolen, indien het iemand betreft die nog niet in de procedure was verschenen.

Tenslotte wijs ik erop dat het bepaalde in de artikelen 18–20 oud in grote lijnen eveneens reeds voortvloeit uit de artikelen 2 en 3 nieuw, met dien verstande dat het te categorische voorschrift van aangetekende verzending, vervat in artikel 20, in het nieuwe stelsel, naar mij voorkomt, op verantwoorde wijze wordt genuanceerd.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel I

Artikel 1

Duidelijkheidshalve is door de opname van het woord «zendingen» tot uitdrukking gebracht dat het besluit ook geldt voor de verzending van stukken die geen oproeping of mededeling bevatten. De laatste zinsnede is strikt genomen overbodig; zij fungeert slechts als waarschuwing dat in de wet hier en daar nog zeer specifieke verzendingsbepalingen voorkomen, die uiteraard voorgaan. Een voorbeeld hiervan is artikel 907 Rv.

Artikel 2

Onder «verschenen» belanghebbenden worden niet alleen verstaan zij die in persoon of bij een vertegenwoordiger ter terechtzitting zijn verschenen, maar ook zij die zelf of bij vertegenwoordiger een verweerschrift hebben ingediend. In gelijke zin wordt het woord «verschenen» ook gebezigd in artikel 429n, tweede lid, Rv.

De term «appellanten» is ingelast omdat artikel 2, evenals de volgende artikelen, ook geldt in hoger beroep.

Artikel 3

In samenhang met artikel 2 nieuw stemt dit artikel grotendeels overeen met het oude artikel 2, eerste lid. De schrapping van het bericht van ontvangst is reeds aangekondigd in de memorie van toelichting bij de

hierboven al genoemde Wet van 25 januari 1984, Stb. 19, houdende enige vereenvoudigingen op het gebied van het personen- en familierecht en het burgerlijk procesrecht (Kamerstukken II 1981/1982, 17 444, nr. 3, blz. 12).

Artikel 4

Verwezen wordt naar blz. 2 van de memorie van toelichting bij het wetsontwerp houdende vereenvoudiging van verzending van stukken in het burgerlijk procesrecht.

Artikel 5

Dit artikel heeft zowel op gewone als op aangetekende of op andere wijze verzonden brieven betrekking. De vermelding van de dag van verzending is van belang, omdat deze dikwijls het begin van een termijn inluit, alsmede omdat het ook om andere redenen nuttig kan zijn dat achteraf kan worden vastgesteld wanneer het stuk is verzonden. Uitdrukkelijk wordt erop gewezen dat de vermelding van de verzendingsdatum dient te geschieden op het stuk zelf of op een daarbij gevoegde kennisgeving, en dus niet op de envelop. Enveloppen worden immers vaak niet bewaard. Het voorschrift houdt in dat de vermelde datum ook werkelijk moet overeenstemmen met de dag van de bezorging ter post. Hierop moet door het griffiepersoneel worden gelet. Indien te voorzien valt dat het stuk op de betreffende dag niet meer ter post zal worden bezorgd, zal de volgende dag (of een volgende dag) als verzendingsdatum moeten worden vermeld.

Artikel 6

Dit artikel stemt nagenoeg overeen met artikel 14 oud.

Artikel 7

Voor het eerste lid vergelijkte men artikel 2, tweede lid oud. Als termijn is zeven dagen aangehouden in plaats van acht dagen, om in dit opzicht een harmonisatie te kunnen bewerkstelligen met andere oproepingstermijnen, in het bijzonder met die van de oproeping van getuigen en deskundigen (vgl. artikel 8, eerste lid). De termijn van zeven dagen komt ook voor in artikel 192 van het gewijzigd ontwerp van wet houdende nieuwe regeling van het bewijsrecht in burgerlijke zaken (Kamerstukken II, 10 377, nr. 10). Er is geen reden, in de genoemde gevallen verschillende termijnen aan te houden.

Het tweede lid stemt overeen met artikel 2, derde lid, oud.

Artikelen 8–10

Deze bepalingen zijn in hun essentie ontleend aan de artikelen 5–7 oud. De oude bepalingen hebben enige ondergeschikte, merendeels redactionele, aanpassingen ondergaan aan de overeenkomstige bepalingen (de artikelen 192–194) van het hierboven genoemde gewijzigd ontwerp bewijsrecht. Zie voor de oproepingstermijn ook hierboven onder artikel 7.

Artikel 11

Dit artikel is ontleend aan artikel 8 oud, met dien verstande dat de in artikel 8 oud geregelde wijze van verzending van een nieuwe oproeping reeds voortvloeit uit de artikelen 2–4 nieuw.

Artikel 12

Aan de naam waaronder het besluit kan worden aangehaald is het woord «zendingen» toegevoegd; verwezen wordt naar het hierboven onder artikel 1 vermelde.

ARTIKEL II

Het besluit is onlosmakelijk verbonden met de in dit artikel genoemde wet en dient dus tegelijk met die wet in werking te treden.

De Minister van Justitie,
F. Korthals Altes